విహంగ మహిళా సాహిత్య పత్రిక ఏప్రిల్ సంచికకు స్వాగతం

ముఖ చిత్రం

అరసిశ్రీ

విహంగ మహిళా సాహిత్య పత్రిక

(A Monthly Peer-Reviewed Online Telugu Journal)

ప్రచురణ : 01 -04 – 2025

ప్రతులకు: vihanga.com (Online only)

పబ్లిషర్స్ : Sri Mayuri Finearts

Rajamahendravaram, Andhra Pradesh, Iadia.

Cell: 8522967827, Email: editor.vihanga@com

సంపాదకులు :

మానస ఎండ్లూరి

డా .అరసి శ్రీ

సంపాదక వర్గం:

★ప్రొ.వెంకట రామయ్య గంప ,

Department of Modern Indian Languages,
University of Delhi.

★డా.జ్యోత్స్నరాణి సవరం

Assistant professor, Sapthagiri Degree College, Vijayawada.

★విజయభాను కోటే

Heutagogy Expert,Author,Poet,Translator.

సహాయ సహకారాలు :

వెంకట్ కట్టూరి ఎం.ఫిల్ తెలుగు .

డా.భోజన్న తాటికాయల

సంపాదకీయం – అరసి శ్రీ

కథలు

కవితలు

ఎక్కడుంటుందంటారు.. !– జయసుధ –

మా అమ్మ జన్మనిచ్చిన నాకు వరం – బత్తుల రమ్య –

అమ్మ చనిపోఇందట –బంటు శ్రీలేఖ –

అంతర్జాల భూతం– ద్రవిడ హరి

అబద్ధపు నవ్వు – పాలేటి శ్రావణ్ కుమార్ ,

వ్యాసాలు

గబ్బిట దుర్గాప్రసాద్

పుస్తక సమీక్షలు

డా.ఆర్.శ్రీనివాసరావు

శీర్షికలు

విజయభాను కోటే

బంగార్రాజు

ధారావాహికలు

జ్ఞాపకం–అంగులూరి అంజనీదేవి

సాహిత్య సమావేశాలు

బోయిభీమన్న జాతీయ సదస్సు

“సర్వేంద్రియాణాం నయనం ప్రధానం”(సంపాదకీయం) –డా.అరసిశ్రీ

Posted on April 1, 2025 by vihangapatrika

“సర్వేంద్రియాణాం నయనం ప్రధానం” అంటే, అన్ని ఇంద్రియాలలో కన్నులు ప్రధానమైనవి అని అర్థం.

ప్రతి ఏడాది   ఏప్రిల్ 1 నుండి 7వ తేదీ వరకు అంధత్వ నివారణ వారోత్సవాలను నిర్వహిస్తుంది మన కేంద్ర ప్రభుత్వం. . మంచి కంటి ఆరోగ్యాన్ని కాపాడుకోవడం మరియు అంధత్వాన్ని నివారించడం యొక్క ప్రాముఖ్యత గురించి అవగాహన పెంచడం.

అంధత్వం నియంత్రణ కోసం జాతీయ కార్యక్రమం 1976లో ప్రారంభం అయింది. 2017 నుండి, అన్ని రకాల దృష్టి లోపాలను గురించి అవగాహన కల్పించే ప్రయత్నం చేస్తుంది ప్రభుత్వం.

ప్రస్తుత జీవన శైలి , పరిస్థితులు కరోనా ముందు , తర్వాత అనడం సర్వసాధారణం అవుతుంది.

కరోనా సమయంలో పాఠశాలలకు సెలవు ఇవ్వడం , అంతర్జాలంలో తరగతులు నిర్వహించడం వలన చిన్నారులు చరవాణి వినియోగం పెరిగిపోయింది.

ప్రస్తుతం పాఠశాలలు నిర్వహిస్తున్నా కూడా ఇళ్ళకు చేరిన తర్వాత విడియో గేమ్స్ , సాంఘిక మాధ్యమాలలో ఎక్కువ సమయం గడపడం జరుగుతుంది.

వంద మంది పిల్లల్లో ఏడుగురికి ఈ లోపం ఉంటోంది. పిల్లలకు చిన్నప్పుడే దృష్టి లోపాలు వచ్చేందుకు పలు కారణాలు ఉంటాయి.

సరైన పోషకాహారం అందకపోవడం, ఎక్కువసేపు చీకటిగా లేదా మసక వెలుతురుగా ఉన్న గదుల్లో ఉండడం, ఎండ లేదా వెలుతురు తగిలేలా ఉండకపోవడం, టీవీలు, కంప్యూటర్లు, ట్యాబ్‌లు, ఫోన్

లు ఎక్కువగా ఉపయోగించడం దృష్టి లోపాలు వస్తుంటాయి. దృష్టి లోపం అంటే, కంటి చూపు సరిగా కనపడకపోవడం. సాధారణంగా దృష్టి లోపాలు 6 రకాలు.

★హ్రస్వదృష్టి : దగ్గరగా ఉన్న వస్తువులు మాత్రమే చూడగలరు, దూరంగా ఉన్న వస్తువులు చూడలేరు.

★దూర దృష్టి: దూరంగా ఉన్న వస్తువులు మాత్రమే చూడగలరు దగ్గరగా ఉన్న వాటిని చూడలేరు.

★చాత్వరము: దగ్గర మరియు దూరం ఉన్న వాటిని చూడలేరు.

★అసమ దృష్టి: వస్తువులు నిలువు గీతాలు అడ్డ గీతలు గా కనిపిస్తాయి.

★రేచికటి: రాత్రి సమయంలో వస్తువులు చూడలేరు.

★వర్ణ అంధత్వ: రంగులు గుర్తించలేరు

దృష్టి లోపాలు చాలా వరకు పోషకాహార లోపాల వల్లనే వస్తాయి. కనుక అన్ని విటమిన్లు, మినరల్స్ కలిగిన ఆహారాలను వారికి రోజూ ఇవ్వాలి. రోజూ అన్ని పోషకాలు కలిగిన ఆహారాలను ఇవ్వాలి. ముఖ్యంగా దృష్టి లోపాలు రాకుండా ఉండేందుకు గాను విటమిన్ ఎ ను అందించాల్సి ఉంటుంది. విటమిన్ ఎ ఎక్కువగా యాపిల్స్, కోడిగుడ్లు, టమాటాలు, నట్స్ వంటి ఆహారాల్లో లభిస్తుంది. అలాగే పాలను కూడా తాగించవచ్చు.

★పిల్లలు రోజూ కొంత సేపు అయినా సరే వెలుతురు లేదా ఎండలో గడిపేలా చూడాలి. ఫోన్లు, కంప్యూటరలన్ను ఎక్కువగా ఉపయోగించకుండా చూడాలి. తప్పనిసరిగా చరవాణి ఉపయోగిచాల్సి వస్తే మధ్య మధ్యలో విరామం ఇచ్చేలా ఏర్పాటు చేయాలి. టీవీలను కూడా ఎక్కువగా చూడకపోవడమే ఉత్తమం. పిల్లలకి ఒక వస్తువుగానీ, అక్షరాలుగానీ చూపించి వాటిని గుర్తించమని, చదవమని చెప్పాలి.

సాధారణ కంటి జబ్బులు:

- కండ్లకలక (Conjunctivitis):కంటి కనురెప్పల లోపలి పొర మరియు కంటి ఉపరితలం వాపు.
- కంటి శుక్లం (Cataract):కంటి లెన్స్ మసకబారడం.
- గ్లాకోమా (Glaucoma):కంటి లోపల ఒత్తిడి పెరగడం వల్ల కంటి నరాలకు నష్టం.
- కంటి పొరల వ్యాధి (Dry eye syndrome):కళ్ళు త్వరగా ఆరిపోవడం.
- రెటీనా డిటాచ్‌మెంట్ (Retinal Detachment):రెటీనా కంటి నుండి విడిపోవడం.
- మధుమేహం వల్ల కంటి జబ్బులు (Diabetic Retinopathy):మధుమేహం ఉన్నవారిలో కంటి రెటీనాకు వచ్చే నష్టం.

వయసు రీత్యా వచ్చే అంధత్వ సమస్యలు కన్నా పిల్లలలో అంధత్వ సమస్య ఎక్కువుగా ఉండటం గమనించవచ్చు. దీనికి ప్రధానా కారణాలు రెండు.అవి

1.ఆరోగ్య వంతమైన ఆహారం

2..ఆరోగ్యవంతమైన జీవన శైలి .రెండు లోపించడం.

మారుతున్న కాలంతో పాటు మనం కూడా మారాలి. కానీ మన జీవన శైలి మీద కాస్త అవగాహన ఉండటం ముఖ్యం. ప్రస్తుత రోజుల్లో తల్లిదండ్రులు పిల్లల ఏం చేస్తున్నారు అనే విషయాలపై గమనిస్తూ ఉండాలి. లేకపోతే పిల్లల కంటి చూపు పై తీవ్రమైన ప్రభావం చూపిస్తుంది.

చివరగా ఒక మాట పిల్లలు పెద్దల్నే అనుసరిస్తారు, అనుకరిస్తారు.

కాబట్టి మనల్ని మనం కూడా ఒక్కోసారి తరిచి చూసుకోవాలి . అది ఈ విషయం అయినా ఏ విషయంలో నైనా కూడా, ఏమంటారు?

ఈ విషయాన్ని గురించి ఒక్క సారి ఆలోచిస్తారు కదూ.

– అరసి శ్రీ

~~~~~~
~~~~~~

నేనెందుకు చచ్చిపోవాలి(కథ)-శశి

Posted on April 2, 2025 by vihangapatrika

“సోఫాలో టవల్స్ ఏమిటి? ఇల్లంతా ఇంత చిరాగ్గా ఉంది పొద్దుట్నుంచి ఏం చేస్తున్నావ్? ఇల్లు నీట్ గా పెట్టుకోమని ఎన్నిసార్లు చెప్పాలి నీకు?”ఆఫీస్ నుంచి వస్తూనే చిరాకు పడిపోసాగాడు రఘు.

“అది కాదండి నాకు ఒంట్లో బాలేదు”నెమ్మదిగా చెప్పింది కీర్తన.

“ఏ ఏమొచ్చింది మాయిరోగం? ఎప్పుడు నస. పగలంతా పనిచేసే అలసిపోయి ఇంటికి వస్తే మనశ్శాంతి ఉండదు. మా ఆఫీస్ లో ఆడవాళ్ళు ఎంత హుషారుగా ఉంటారో! వాళ్లంతా ఇళ్లల్లో పనులు చేసుకొచ్చే వాళ్లే. నువ్వు కష్టపడన అవసరం లేకుండా, నేనే రెక్కలు ముక్కలు చేసుకుంటున్న ఇంకా ఏడుపు”

పొద్దుటి నుంచి హై ఫీవర్, జలుబు, దగ్గు, తలనొప్పి, ఒళ్ళు నొప్పులతో బాధపడుతూ, ‘భర్త ఎప్పుడు వస్తాడా? డాక్టర్ దగ్గరికి తీసుకువెళ్తాడు. కనీసం మందు బిళ్ళయినా తెచ్చి పెడతాడు’ .అని ఎదురుచూసిన, కీర్తన విరక్తిగా ఇంట్లో పనులు చేయడం మొదలు పెట్టింది. అలాగే ఓపిక చేసుకుని వంట, మిగిలిన పనులన్నీ పూర్తి చేసి భర్తకు భోజనం వడ్డించింది. కూరలో ఉప్పు తక్కువైందని తిడుతూనే భోజనం చేసి ‘మాటవరసకైనా నువ్వు తిను’, అని కానీ’ ఒంట్లో ఎలా ఉంది మందు బిళ్ళ తీసుకురానా’ అని కానీ, అడక్కుండానే వెళ్లి పడుకున్నాడు రఘు.
వంటింట్లో పని పూర్తి చేసి బెడ్ రూమ్ లోకి వెళ్ళాలి అనిపించక కుర్చీలో కూర్చుని డైనింగ్ టేబుల్ మీద తల పెట్టుకునీ పడుకుంది. కన్నీళ్లు ఆగటం లేదు. జ్వరభారం బాగా ఉంది.

అయినా పెళ్లి పడుకోవాలనిపించడం లేదు. తనమీద తనకే కసిగా కోపంగా ఉంది. పెళ్లయిన దగ్గర నుంచి రఘు ఇంతే.

పెళ్లిచూపుల్లో తెల్లగా అందంగా ఉన్నాడు, సాఫ్ట్వేర్ జాబ్, మంచి జీవితం ,అని తెగ మురిసిపోయింది. తాంబూలాలయ్యాక ఫోన్లో పొడిపొడిగా మాట్లాడుతుంటే మితభాషి అనుకుంది. 'జాబ్ చేయడం నాకు ఇష్టం లేద'ని చెప్పినప్పుడు, మొదటిసారి ఆలోచనలో పడింది."అలవాటు లేని వంట పని, ఇంటి పని సమర్ధించుకోవాలి. పైగా ఈ లోపు కడుపు, పిల్లలు, వాళ్ళ ఆలనా, పాలన. పిల్లలు స్కూల్కు వెళ్లడం మొదలుపెడితే కానీ నీకు కాస్త తీరిక దొరకదు. అప్పటికీ నీకు ఉద్యోగం చేయాలనిపిస్తే, అల్లుడ్ని ఒప్పించొచ్చులే. పెళ్లయిన వెంటనే ఉద్యోగం అంటే ఇంటా బయట సమర్ధించుకోలేక ఇబ్బంది పడతావు"అని తల్లి నచ్చ చెబితే సరిపెట్టుకుంది.

పెళ్లయి, రఘు ఉద్యోగం చేస్తున్న బెంగళూరులో కాపురం పెట్టాక," రఘులో ఉన్న పురుషాధిక్యత, ఆడవాళ్లంటే ఉన్న చిన్న చూపు" నెమ్మదిగా అర్థం అయ్యాయి.

మొదట్లో భర్తను మార్చుకోవాలని చాలా ప్రయత్నం చేసింది. కీర్తనకు విసుగు వచ్చిందే తప్ప, రఘులో కొంచెం కూడా మార్పు లేదు .పెళ్లయిన కొత్తలో ఒకసారి ప్రేమతో, ఇష్టంతో ,ఎంతో కష్టపడి, రఘు కి ఇష్టమైనవన్నీ వండి, తను వచ్చేసరికి ఇల్లంతా సర్ది, తాను చక్కగా తయారై, భోజనం వడ్డించినా ,"మా అమ్మయితే ఈ కూర ఇంకా బాగా చేస్తుంది. పప్పులో పోపు పైకి కనిపిస్తే బాగుంటుంది" అంటూ సలహాలు ఇచ్చాడు.
"మీకోసమే కష్టపడి చేశాను బాగుందని ఒక్క మాట చెప్పొచ్చుగా"అంటే

"నువ్వు విమర్శలు తీసుకోలేవు. తప్పులేమిటో చెప్తేనే కదా, వాటిని సరి చేసుకుని, రేపు ఇంకా బాగా చేయగలవు. అయినా నిన్ను పొగడటమే నా పని అనుకున్నావా? పొగడ్తలే కావాలంటే, బాగా పొగిడే వాడినే చూసుకుని పెళ్లి చేసుకోవాల్సింది" అంటూ బెడ్ రూమ్ లోకి వెళ్లిపోయాడు.
నిశ్చేష్టురాలై నిలబడిపోయింది కీర్తన. ఆరోజు భోజనం కూడా చేయకుండా చాలా సేపు

ఏడ్చింది. ఆ ఒక్కరోజే కాదు, ఆ ఒక్క సందర్భమే కాదు, చాలా సందర్భాల్లో ఏడుస్తూనే ఉంది. కోపం విసుగు వచ్చి, ఎప్పుడైనా రఘుని ఎదిరిస్తే "నా ఇంట్లోనే ఉంటూ, నా తిండి తింటూ, నన్నే నిలదీస్తావా ?"లాంటి మాటలకు జీవం లేని శవమై అవుతోంది కీర్తన.

ఇంట్లో ఎంత పని చేసినా, ఎంత బాగా వంట చేసినా, ఎంత చక్కగా తయారైన ,ఏదో ఒక వంక పెట్టి, తీసి పడేసినట్టుగా మాట్లాడతాడే తప్ప, "బాగుంది "అన్న ఒక్క మాట, అస్సలు అనడు.

తల్లిదండ్రులు ఫోన్ చేసినా, "కీర్తనా ! అల్లుడుగారు ఎలా ఉన్నారు? టిఫిన్ చేసి వెళ్ళారా ఆఫీస్ కి ?లంచ్ బాక్స్ ఇచ్చావా? వంటలు కుదురుతున్నాయా? ఉప్పుకారాలు ఎక్కువ తక్కువ వేసి ఇబ్బంది పెట్టట్లేదు కదా?" అంటారే తప్ప,

"నువ్వెలా ఉన్నావు? అలవాటు లేని వంట చేయగలుగుతున్నావా? ఇబ్బంది పడుతున్నావా? అల్లుడుగారు బాగా చూసుకుంటున్నారా?"అని మాటవరసకి కూడా అడగరు.

తనే "విసుక్కుంటున్నాడు, ప్రతిదానిలో తప్పులు వెతుకుతున్నాడు". అని చెప్పినా,

"ఒక్కొక్కళ్ళ స్వభావం ఒక్కోలా ఉంటుంది. నెమ్మదిగా తెలుసుకుంటాడు లే ,బయట చాలామంది మందు, సిగరెట్లు, అమ్మాయిలని చెడు వ్యసనాల్లో పడి, ఇల్లు గుల్ల చేస్తుంటారు. పెళ్ళాల్ని కొడతారు ,చిత్రహింసలు పెడతారు. కానీ మన రఘు కి అలాంటి అలవాట్లు ఏమీ లేవు .మాట కరుకు గానీ, రఘు బంగారం" అంటూ అల్లుడ్ని పొగుడుతారు.

రోజురోజుకీ జీవితం మీద ఆసక్తి తగ్గిపోయి విసుకు విరక్తి పెరగసాగాయి.

చాలాసార్లు చనిపోవాలనుకుంది కానీ ధైర్యం చాలలేదు.

కానీ ఈరోజు తనకి ఒంట్లో బాగోకపోయినా, తన చేత పని చేయించుకుని, కనీసం తన స్థితిని పట్టించుకోకుండా నిద్రపోతున్న భర్త. తన బాధ ఇది అని చెప్పి నోరు తెరిచి చెప్పినా అర్థం చేసుకోని తల్లిదండ్రులు . అసలు ఈ లోకంలో తన గురించి ఆలోచించే వాళ్ళు కానీ ,తనకి ప్రేమను ఆప్యాయతను పంచేవారు గానీ ,ఎవ్వరు లేరు అనిపించింది.

తెలియని ఆవేశం పూనింది కీర్తనకు. తను వేసుకున్న చున్నీ తీసుకుని, డైనింగ్ టేబుల్ పక్కకి జరిపి, కుర్చీ వేసుకుని ,కుర్చీ ఎక్కి, ఫ్యాన్ కి చున్నీ ఒకవైపు గట్టిగా ముడివేసింది. రెండోవైపు చున్నీని తన మెడకు బిగించుకుని కూర్చీని తన్నేసింది.
అంతకుముందే డైనింగ్ టేబుల్ జరిపిన చప్పుడికి మెలకువ వచ్చి, కీర్తన ను తిట్టుకుంటున్న రఘు. ఇప్పుడు కుర్చీపడిన శబ్దానికి కోపంతో కీర్తనను తిట్టాలని డైనింగ్ హాల్ లోకి వచ్చి, ఎదురుగా కీర్తన ఫ్యాన్ కి వేలాడుతూ గిలగిలలాడటం చూసి, ఒక్క క్షణం నిశ్చేష్టుడయ్యాడు. వెంటనే తేరుకుని, పరుగు పరుగున కీర్తన దగ్గరికి వచ్చి, కింద పడిన కుర్చీని లేపి, కీర్తనను దానిపై నిలబెట్టి, పక్కనే మరో కుర్చీ వేసుకుని, కీర్తన మెడకి ఉన్న చున్నీ లాగేసాడు.

కీర్తన కిందకు దిగి గొంతు పట్టుకుని దగ్గుతూ కుర్చీలో కూర్చుంది.
రఘు" కీర్తనా !ఇప్పుడు నీకు చచ్చేంత కష్టం ఏమీ వచ్చింది? హాయిగా ఇంట్లో తిని కూర్చోలేక, ఎదవ ఏడుపులు ,ఎదవ గోలలు, నేనేదో నిన్ను టార్చర్ పెడుతున్నట్లు లోకానికి చెప్పాలని అనుకుంటున్నావా? ఉండాలనుకుంటే ఇంట్లో ఉండు, లేకపోతే నీ పుట్టింటికి వెళ్ళిపో .అంతేగాని నువ్వు చావకు ,నన్ను చంపకు," అంటూ కీర్తన చేయి పట్టుకుని బలవంతంగా బెడ్ రూమ్ లోకి తీసుకువెళ్లి “నోరు మూసుకుని పడుకో" అని తను వేరే వైపు తిరిగి పడుకున్నాడు.

మంచం మీద కూలబడిన కీర్తనకు, కన్నీళ్లు ఆగటం లేదు. ఆలోచనలు ఆగటం లేదు.
“ఇప్పుడు రఘురావటం ఆలస్యం అయితే, తాను చనిపోయి ఉంటే, రఘు' ఇది చచ్చి నన్ను ఇబ్బంది పెట్టింది' అని తిట్టుకుంటాడేమో ?'ఆఫీస్ కి సెలవులు వేస్ట్ అయ్యాయని' బాధపడతాడేమో”?

అమ్మ వాళ్లు ,అత్తగారు వాళ్ళు," శుభ్రంగా కాపురం చేసుకోకుండా, పిచ్చితనంగా ప్రాణాలు తీసుకుని, మా పరువు తీసేసింది" అనుకుంటారేమో?
అసలు నేను చచ్చిపోతే ఎవరైనా బాధపడతారా? మరి వీళ్ళ అందరి కోసం నేను ఎందుకు

చచ్చిపోవాలి?" అని అనుకుని కళ్ళు గట్టిగా తుడుచుకుని టైం చూస్తుంది రాత్రి వంటి గంట . గడియారం ముళ్ళు తిరుగుతోంది తప్ప, నిద్ర మాత్రం రావటం లేదు. రఘు హాయిగా నిద్రపోతున్నాడు.

తెల్లారి ఏమీ ఎరగనట్టు ఆఫీస్ కి వెళ్ళిపోయాడు రఘు. కీర్తన ఒక దృఢ నిశ్చయానికి వచ్చి,తనబట్టలు, వస్తువులు సర్దుకుని ఇంటి తాళం పక్కింట్లో ఇచ్చి , ట్రైన్ ఎక్కి ముంబైలో ఫ్యాషన్ డిజైనర్ గా పనిచేస్తున్న తన ఫ్రెండ్ మౌనిక దగ్గరికి వెళ్ళింది. విషయమంతా విన్న మౌనిక, "కీర్తన మంచి పని చేసావ్. మనకి గౌరవం, మనమంటే ప్రేమా, లేని చోట మనం ఉండకూడదు. నీకు గుర్తుందా? మనం చాలా ఇష్టపడి ఇంట్లో పెద్దల్ని ఒప్పించి మరీ ,ఫ్యాషన్ డిజైనింగ్ కోర్సులో చేరాం. ఎంత ఆక్టివ్ గా ఉండే దానివి నువ్వు. పైగా మన కాలేజీకి ఫస్ట్ .ఇప్పుడు నీ వాలకం చూస్తుంటే ,అప్పటి నా ఫ్రెండ్ కీర్తనవేనా ?అనిపిస్తోంది. మూర్ఖత్వంగా ఆలోచించి, బాధలు పడుతూ అక్కడే ఉండిపోకుండా, ఏ అఘాయిత్యానికి పాల్పడకుండా, సరైన నిర్ణయం తీసుకున్నావ్ .మా ఆఫీస్ లోనే ఒక పోస్ట్ ఒకటి కాళీ ఉంది చేరుదువు .నీ మనసు కొంచెం కుదుటపడ్డాక, ఏం చేయాలో నిర్ణయం తీసుకుంది గాని" అంది.

ఆ మాటలకి కాస్త తేరుకున్న కీర్తన, తల్లికి ఫోన్ చేసి తను ఇంట్లోంచి వచ్చేసిన విషయం చెప్పింది.
తల్లి కంగారుపడి"కీర్తన ఎంత పని చేసావ్? ఎందుకిలా చేశావు? భర్తను వదిలేసిన ఆడవాళ్ళని సంఘం చాలా చిన్న చూపుతో చూస్తు0ది. నాన్న నేను ఈ పూట బెంగళూరు బయలుదేరుతాం. నువ్వు కూడా రా. అల్లుడుగారు కాళ్లు పట్టుకునయినా నిన్ను మళ్ళీ ఏలుకోమని బతిమాలుతాం"అంది.

"అమ్మ! నేను ఇక నేను రఘు తో కలిసి బతకలేను. ఆడదాన్ని ఒక పనిమనిషి కన్నా హీనంగా చూసే చోట నేనే కాదు ఏ ఆడపిల్ల కూడా బతకలేదు. పుట్టి పెరిగిన వాతావరణం, తల్లిదండ్రులని, అక్క చెల్లెల్ని, అన్నదమ్ముల్ని, అందరిని ,అన్నిటిని ,వదిలి అత్తారింట్లో

అడుగు పెట్టే ఆడపిల్లకి, ఆ ఇంట్లో కలిసిపోయేలా ప్రేమాభిమానాలు స్వేచ్ఛ ఇవ్వాలి . తెలిసో ,తెలియకో చేసే చిన్న చిన్న పొరపాట్లను ప్రేమతో సరి చేయాలి. అంతేకానీ అధికారం ఉంది కదా అని, తన ముందే, తనని, తన పనులని ,తన పుట్టింటి వారిని, తక్కువ చేసి మాట్లాడటం, ఏం చేసినా వంకలు పెట్టడం, వలన ఆడపిల్ల ఎంత మానసిక క్షోభకు గురవుతుందో తెలుసా? అసలు మనస్ఫూర్తిగా వాళ్లతో కలవగలదా? ఆడపిల్లకి కొన్ని ఇష్టాఇష్టాలు ఆశలు కోరికలు ఉంటాయని మరిచి,' ఒక మర బొమ్మల ఇంటిడు చాకిరీ చేస్తూ, పిల్లల్ని కంటూ బతికేయి. ఇదే నీ జీవితం' అనటం, ఎంతవరకు సమంజసం? నేను చదువుకున్నాను. నా కాళ్ళ మీద నేను నిలబడగలను. పెళ్లే జీవితానికి పరమావధికాదు. రఘుకు విడాకులు ఇచ్చేస్తాను. తర్వాత సంగతి నెమ్మదిగా ఆలోచిద్దాం" అని మరో మాటకు అవకాశం ఇవ్వకుండా, ఫోన్ పెట్టేసింది కీర్తన.

-శశి,

~~~~~~

పద్మభూషణ్ బోయి భీమన్న జీవితం- సాహిత్యం జాతీయ సాహిత్య సదస్సు – విహంగ పత్రిక

Posted on April 1, 2025 by vihangapatrika

రాజమహేంద్రవరం పై జంక్షన్ ఆనం కళా క్షేత్రంలో, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం భాషా సాంస్కృతిక శాఖ(రాష్ట్ర సృజనాత్మక మరియు సంస్కృతి సమితి)సౌజన్యంతో… తెలుగు అసోసియేషన్ ఆఫ్ నేషనల్ అకాడమీ బుక్ ఆఫ్ రికార్డ్స్,భీమన్న సాహితీ నిధి ట్రస్ట్ మరియు శ్రీశ్రీ కళావేదిక సంయుక్త ఆధ్వర్యంలో "మహాకవి, కళాప్రపూర్ణ, పద్మభూషణ్ బోయి భీమన్న జీవితం- సాహిత్యం" జాతీయ సాహిత్య సదస్సు National Literary Seminar జరిగింది.

మార్చి 23 ఆదివారం- 2025 వేదిక: ఆనం రోటరీ హాలు -రాజమహేంద్రవరం నందు జరిగిన సెమినార్ లో బోయి భీమన్న గారి సతీమణి బోయి హైమావతి, డా.టి.పార్థ సారథి మరియు ఆదికవి నన్నయ విశ్వవిద్యాలయం సహాయ ఆచార్యులు డా.తరపట్ల సాత్యనారాయణ,శ్రీ శ్రీ కళావేదిక అంతర్జాతీయ అధ్యక్షుడు డా.కత్తి మండ ప్రతాప్,శ్రీమతి కొల్లి రమాదేవి,కవి బి.వి.వి.సత్యనారాయణ, అంతర్జాతీయ
~~~~~~

ఫిలాంత్రోఫిక్ సొసైటీ అధ్యక్షుడు డా.అద్దంకి రాజయోనా గార్ల చేతుల మీదుగా 'బోయి భీమన్న నాటక రచనలు-కుల నిర్మూలన,భారతీయ సమైక్యతా భావం'.అనే అంశం పై పత్ర సమర్పణ చేసిన వెంకటేశ్వరరావు కట్టూరి కి చిరు సత్కారం.

-విహంగ పత్రిక

~~~~~~

నా కథ-4 దొర కోడే-దొంగ కోడే —– డా.బోంద్యాలు బానోత్(భరత్)

Posted on April 1, 2025 by vihangapatrika

బాగ వర్షంకురిసి, వెలిసింది. అప్పటి దాకా పెద్ద మర్రి చెట్టుకింద వర్షానికి తలదాచుకున్న గొర్లు, ఒల్లు దులుపరింకుంటూ, ఆ చెట్టు కింది నుండి మెల్లగా పచ్చికబీడులోకి వెళ్ళుతున్నాయి. ఆకాశంలో పనవటిమొఖాన సింగిడి పొడిసింది. వాతావరణం తేటగ ఉంది. మేము వానకోటు/వాన జాబు మడతపెడుతున్నం. నేను నా వానజాబును చిన్నగా, మంచిగా మాడతపెడుతూ..మా దంటగానికి ఒక కొస పట్టకోమన్నాను..” ఏ...ఏ... దాన్నేమో సుతారంగ మడత పెట్టబడితివి.. .

ఎట్టోకట్టా మడతపెట్టీ, ఆ సుతిల్దారంతో గుంజ్జికడితే, అదే వుండే దానికి ఇంత సేపా..!?, రెండు-మూడు గం.ల నుండి వర్షం కారణంగా ఇయ్యాల, అవీ సరింగా మేత మెయ్యలేదు. ఆకలి మంటకు ఒక్కసారి దులుపరించి ఉరికినయంటే..!, ఇక చేతికి దొరకవు, జల్దీజల్దీ గాని ...! , జీతమంటూ.. ఉంటే పరాయోనికే వుండాలే, అంటే గా ఊల్య/ఊర్లో ఎవడికైనా ఉండాలే.. కాని అయినవాడికీ/ కులపోడికీ/ పాలోడికీ/సుట్టపోడకీ.. జీతముండొద్దు, ఎందుకంటే, వాడొకమాటన్నా ఏమనిపించదు, ఎందుకంటే వాడెవ్వడో..! మనమెవ్వలమో..అంతగా మనసునొయ్యదు. అదే మనోడన్నాడనుకో..! 'ఎందుకురా..! ఈ జీవితం' అనిపిస్తది..” అన్నాడు మా దంటగాడు. “అరే..! ఇంకేమయింది రా..! అంతగనంగా బాదపడుతున్నావు.” అని నేనడిగాను.” అరే..!ఇంకేంగావాల్రా..! . అయిాన్దానికి, కాన్దానికి, చిన్న -చిన్న విషయాలకి... ఎట్లబడితే -అట్ల మాటలనడం.. ఎవల్బద్దరు.. బై..!? ఎడ్లకు గడ్డి సరిపోను వెయ్యమంటారు.. తెల్లారి ఎడ్ల కాల్లకింద తొక్కుడు గడ్డుంటే, 'ఆ తిక్కల్దీ తిడుతది', దానికి ఈయనకూడా
~~~~~~

వత్తాసు పలుకుతూ, 'తినేయంత వెయ్యమన్నా.. గాని, తొక్కేయంత వెయ్యమన్నా నా..!?' అంటడు. అరే.. అవీ పశువులు, తింటావుంటే కచ్చితంగా ఎంతోకొంత తొక్కుతాఏయి.. ఆ చిన్న విషయం తలియదా?" అన్నాడు.. బాధపడుతూ. " అరే..నువ్వేంద్రబై.. ఉల్టా..వచ్చినవు..!'అందరూ తండా నుండి ఊల్లోల్లకు జీతముంటారు. కాని నువ్వు ఉల్లాసంగా ఊల్లోవున్నోడివీ తండాకొచ్చి జీతమున్నవు. అదికూడా,అందరూ ఉగాది నుండి ఉగాది వరకు ఉంటారూ, కాని నువ్వు ఉగాది నుండి దసరావరకు ఒకచోట, మల్లి దసరా నుండి ఉగాది వరకు ఇంకోచోట..! అదీ కూడా పోయి పోయి ఆ బోకరోని దగ్గర..! రోజుకు ఎన్ని అబద్ధాలాడతడో..వానికే గుర్తుండదు." అన్నాడు, జాబును జాగ్రత్తగా మడతపెడుతూ.

" అరే..! బై 'దూరపు కొండలు నునుపు' అని ఎందుకంటారో..!? నాకిప్పుడు అర్థమయింది రా.." అన్నాను నేను. "అరె.. అదేంటి..!? అట్లంటావు.." అన్నాడు మా దంటగాడు. " అట్లనకపోతే..! ఇంకెట్లంటారు..!? జీతమెక్కడున్నా, అది జీతమే. వీడు–వాడాని భేదం లేదు. జీతముండేటోడు, జీతముంచ్చుకునేటోడూ.., లేనోడు.., ఉన్నోడు.. అంతే తేడా" అన్నాను నేను. "అరే.. ఇంత కచ్చితంగా, వాస్తవాలు.. చెప్పుతున్నావంటే, నువ్వు మధ్యలోనే, ఆ దొరగాడి జీతం వదిలేసి రావడానికి వెనకాల 'పెద్ద కథే' ఉన్నట్టున్నది. ఐతే నాకు ఆ 'కథ' చెప్పవా..? ఎందుకంటే..!? నేను కూడా వచ్చె ఉగాది నుండి ఊళ్ళో జీతముండాలని, అనుకుంటున్నాను." అన్నాడు మా దంటగాడు.

" అరే..నూవింతగనం అడుగుతుంటే నీకు చెప్పక పోతే, ఇంకెవరికి చెప్పుత బై_ _ _? మన బాధలు మనం – మనం, చెప్పుకోక తప్పదు.." అన్నాను.

"..ఐతే, మా ఇంట్లో మూఢనమ్మకాలు ఎక్కువ. మా పెదనాన్నకూ మంత్రాలొస్తాయని పుకారు. అందువలన అతనికి తండావాళ్ళు భయపడే వారు. మా అమ్మ–నాన్నకు కూడా ఆ భయముండేది. ఈ విషయం ఆయనకు కూడా తెలిసుంటది. అందుకే దానికి తగినట్టుగానే ప్రవర్తించేవాడు. ఒక రోజు ఆయన 'బాగ తాగి', నన్ను భయపెట్టి, నీ కొడుకు నా మాట వినలేదని, మా అమ్మ – నాన్నలను భయపెట్టి, మా ఇంటి మీదికొచ్చి గొడవ చేసి "వాని సంగతి నేను చూస్తా..", అని అన్నాడు. ఐతే, నాకేమయిన చేతబడి, మంత్రాలు; చేస్తాడేమోనని భయపడి, నన్ను బడి మాన్పించి, 'కోరెం సంజీవ రెడ్డి'కి రెండు సంవత్సరాలు జీతముంచి, అప్పు తెచ్చాడు. రెండు సంవత్సరాల తర్వాత, ఆ పాత అప్పు తీర్చడానికి, 'గౌరీ కేదారి' వద్దా కొత్త అప్పు చేశాడు. ఇంకో రెండు సంవత్సరాల తర్వాత, ఈ పాత అప్పుతీర్చడానికీ, మల్లి దొర 'యాకుబ్ రెడ్డి' వద్ద జీతం ముంచి, కొత్త అప్పు తెచ్చాడూ.

మా దొర 'సంది యాకుబ్ రెడ్డి', ఆయన తండ్రి పేరు 'సంది నారాయణ రెడ్డి' , ఈయన మా ఊరికి దొర. ఈయనకు ముగ్గురు కొడుకులు. పెద్దాయన 'సింది క్రిష్టా రెడ్డి', పడిపాయన పేరు 'సింది యాకుబ్ రెడ్డి', చిన్నోడి పెరు 'సింది బుచ్చిరెడ్డి'. వీళ్ళు ముగ్గురూ దొరలు. మా ఊరికి నాలుగు వైపులా వీళ్ళ భూములే

ఉండేవి. వీళ్ళ తర్వాత 'రావుల నర్సమ్మ' కు కూడా భూమి బాగానే ఉండేది. ఆ తర్వాత ప్రతి రెడ్డి కుటుంబానికి పదెకరాలకు పైయిన్నే ఉన్నది. కాని వీళ్ళందరూ 'కాపులుగా' కూడా పిలువబడేవారు.

ఐతే ఆ ముగ్గురిలో 'యాకుబ్ రెడ్డి' 'దొర', కూ మంచిపెరున్నది. ఇంతో– అంతో చదువుకున్న వ్యక్తి. ఈయనకు ఇద్దరు భార్యలు. ఎందుకో కానీ పెద్దామె ఈయనతోటి ఉండేది కాదు. రెండో ఆమె 'రాణెమ్మ దొరసాని'తో ఊళ్ళో వుండేవాడు. వీళ్ళకి నాకు తెలిసిన వరకు ముగ్గురు అమ్మాయిలు, ఇద్దరు అబ్బాయిలు. వీళ్ళందరూ హనుమకొండలో ఉండి చదువుకునేవారు. పెద్దకొడుకు 'రణధీర్ రెడ్డి' సెలవుల్లో ఇంటికొచ్చేవాడు. అందరికంటే చిన్నోడు చిన్నకొడుకు. ఇంటి వద్దే వుండేవాడు.

నేను కొత్తగా ఉగాది నుండి జీతం పనిలోకి పోయాను. నాది 'తిండిజీతం' అంటే వాళ్ళింట్లోనే తినాలే, రాత్రింబవళ్ళు వాళ్ళ ఇంటికాడనే వుండాలి. ఆరోజుల్లో 'దొర' దగ్గర జీతమంటే ఆ సమాజంలో కాసింత గౌరవం ఉండేది. తిండిజీతం కాబట్టి బైయట పనులు, ఇంట్లో పనులు; ఊడవడం, చల్లడం, బొల్లుతోమడం, మంచినీళ్ళు, ఉప్పునీళ్లు, అవసరమైతే వంటవండటం, పశువుల పెండతీయడం, మేతేయడం, గోబర్ గ్యాస్ లో పెండ కలిపి పోయడం, ... మొదలగు పనులన్నీ నేనే చేసేవాణ్ణి.

ఐతే, ఉగాది నుండి ఎండాకాలం మొదలైంది. బడి పిల్లలకు సెలవులు కావడంతో వాళ్ళ పిల్లలందరూ ఇంటికీ వచ్చి ఉన్నారు. అప్పుడు నేను వాళ్ళకు, వాళ్ళు నాకు కొత్తే. ఆ సమయంలో పదీ–ఇరవై రోజులు ఇంటివద్దనే వున్నారు. సాయంత్రమైతే ఇంటి ముందు దుమ్ము లేవకుండా పలచగా నీళ్ళు చల్లీ, ఊడ్చీ మంచాలు వేసీ, వాటిమీద దుప్పట్లూ, దిండ్లు వేసేవాడిని. అప్పుడు ఆ పిల్లలందరూ వచ్చీ, ఆ మంచాలపైన కూర్చోవడం, ఒరగడం, పడుకోవడం తమకు నచ్చినట్లుగా వుండేవారు. మా దొర, దొరసాని కూడా మాట్లాడుతూ కూర్చోనేవారు. నేను వాళ్ళకు దగ్గరలోనే దర్వాజ మెట్లమీద కూర్చునే వాణ్ణి. ఆ పిల్లలకు ఏద్దైన అవసరమై పిలుస్తే, నేను వెంటనే ఆపనిచేసిపెట్టేవాణ్ణి. సరిగ్గా గుర్తులేదు, కాని వాళ్ళు ముగ్గురో, నలుగురో అమ్మాయిలు, ఇద్దరు అబ్బాయిలు ఉండేవారు. వాళ్ళ మధ్య ఒకటీ లేదా రెండు సంవత్సరాల గ్యాప్ మాత్రమే ఉన్నట్టు కనిపించేది. వాళ్ళు మాట్లాడుకుంటూ, మధ్య మధ్యలో 'ఇంగ్లీష్ ' పదాలు ప్రయోగించేవారు. నేను ఆ ఇంగ్లీష్ పదాలను శ్రద్ధగా వినేవాణ్ణి. వాళ్ళకూ నా పేరు 'బొంద్యాలు బాణోత్' అని సరిగ్గా పలకడం రాకపోయేది. అందువల్లా " అరె ఈ రోజు నుండి నీ పేరు 'రాము' . నిన్ను ఈరోజు నుండి 'రాము' అని పిలుస్తాము" అని అన్నాడు మా దొర. "సరే దొర" అన్నాను. ఆ రోజునుండి ఆ పిల్లలందరూ నన్ను 'రాము' అని పిలిచేవారు.

పెద్ద కొడుకు 'రణధీర్ రెడ్డి' నీ జీతగాళ్ళు అందరు చిన్న 'దొర' అని పిలిచేవాళ్ళు. అక్కడిదాకా ఎందుకు? అందరికంటే చిన్న కొడుకు ఐదుసంవత్సరాలుంటాడు, ఆయనను కూడా 'చిన్న దొర' అనే పలకరించేవారు.వాళ్ళ నాన్న వయస్సున్న వాళ్ళు కూడా ఆ చిన్న పిల్లోడిని 'చిన్నదొర' అని

పలకరించేవారు. నాకు కొంచెం విడ్డూరంగానే అనిపించేది. ఎందుకంటే ?ఇతని వయసెక్కడా..!? వాళ్ళ వయసెక్కడా..!? అని అనిపించేది. ఐతే నేను, 'రణధీర్ రెడ్డి' మేమిద్దరం సమవయస్కుల్లా అనిపించే వాళ్ళం. నేను కూడా 'చిన్న దొర' అనే పిలిచేవాణ్ణి. అతను సైకీలు తొక్కడం నేర్చుకునేందుకు చిన్న సైకిల్ కిరాయికి తెచ్చేవాడు. తొక్కడం ప్రాక్టీస్ చేసేవాడు. అప్పుడప్పుడు నాకు కూడా ఇచ్చేవాడు. నేను కూడా సైకిల్ తొక్కడం ప్రాక్టీస్ చేసేవాణ్ణి.

చూస్తూండగానే రోజులు గడిచినయి. వార్షాకాలం మొదలయింది. బడులు ప్రారంభమయినయి. పిల్లలందరూ బడికి 'హన్మకొండ'కు వెళ్ళి పోయారు.

ఐతే, ఉగాది నుండి విత్తనాలు వేసేంతవరకు పశువులను మేపడమంతా సుఖం ఇంకోటి వుండదు అనిపిస్తుంది. ఇంటికాడ వదులుతే, సర్వలకుంటనుండీ మేసుకుంటూ మా పటేలోల్ల బయికాడా కల్లంపొల్లు వగైరా మేసి.. బాగా ఎండ కొట్టే సమయాన బలిజోల్ల మామిడి తోటలో చెట్లకింద నీడకు పశువులన్నీ హాయిగా పడుకునేటివి. మేము కూడా మధ్యాహ్నం అన్నం తిని, ఆ చెట్లకింద ఆడుకునే వాళ్ళం, బావుల్లో ఈత కొట్టేవాళ్ళం, అవసరమైతే కాసేపు పడుకునే వాళ్ళం. మల్లి పొద్దుగుంజాముల మూడు నుండి నాలుగు గంటల సమయాన, పశువులు వాటికవ్వే లేసి మడికట్లల్లో మేయడానికి బయలుదేరేవి. మేము కూడా వాటి వెనకాల తిరుగుతూ, పొద్దు బూకే సమయానికి ఇంటికి తోలుకోని పోయి, కట్టేసి, మేతేసి, మిగతా పనులు చూసుకునే వాళ్ళుం.. .

ఐతే, ఈ 'యాకుబ్ రెడ్డి దొర' నలుగురి నుండి ఐదుగురు మనుజులవరకు జీతంలో పెట్టుకునేవాడు. పశువుల కాపరికీ ఒకరు, గొర్ల కాపరికీ ఒకరు, వ్యవసాయానికీ ముగ్గురు మొత్తం ఐదుగురు జీతగాన్లను పెట్టుకునే వాడు. ఇందులో 'శాలోల్ల యాలాద్రీ' చాలా సంవత్సరాలుగా ఈ దొర వద్దనే జీతము ఉంటున్నాడు. ఓ ఇద్దరు మా తండా వాళ్ళు ఉండేవాళ్ళు. ఐతే ఈ సంవత్సరం మా తండా నుండి బీచ్య(వ్యాండో బీచ్య) ఉన్నాడు. అతను ఇంటికీ వచ్చేవాడు, అవసరమైతే బాయికాడికీ పోయేవాడు. నన్ను ఇక్కడ జీతముంచాలని అనుకున్నప్పుడు, మా నాన్న దొరింటికాడి తిండీ–తిప్పలు, సాదక–బాదకాల గురించి ఈ 'బీచ్య' నే అడిగి తెలుసుకున్నాడు. " అచారేర్ ఖ్యాడి ఘంఘం గందావ, అంబార్ ఆచార్, లింబూర్ ఆచార్, అమొళ్యార్ ఆచార్..., ఓ కాయిఃఖావజకో తోన ఘాలఛ..కత్ మళఛ తోన..!?, ఖా ఖాన్ తీన్మీనార్ మాయిఁ, అంబార్ సరీకో, అత్రాజాడో వేజాచీ.. దేఖ్...మార్వాత్ లబ్బారి..వతో.." అని అన్నాడు పెద్దజీతగాడు 'బీచ్య'. దొరల ఇంట్లో అట్లానే ఉంటుంది కావచ్చు అని అనుకున్నాను. అది వినీ మా నాన్న కూడా సంతోష పడ్డాడు. సంవత్సరం వరకు నాకొడుక్కూ తిండికీ, ఉండడానికీ రంధీ లేదు అని అనుకున్నాడు.

'మనుబోతుల కొంరయ్యా' గొర్ల కాపరిగా ఉండే వాడు. వాడు కేవలం గొర్లవరకు మాత్రమే చూసుకునే వాడు. కాని ఎండాకాలంలో నిళ్ళు ఎక్కువ పట్టడంతో, మాతోపాటు 'కొంరయ్య' కూడా నీళ్ళకు వచ్చేవాడు.

ఐతే, ఈ 'యాలాద్రి' ఊళ్ళోవాడు కావడం వలన ఏ సమయానికైనా అందుబాటులో ఉండేవాడు. రాత్రైన, పగలైన.. ఎక్కువ సమయం దొరింటి వద్దనే ఉండేవాడు. పొద్దుగాల చీకట్లోనే వచ్చి పాలు పిండి దొరసానికిచ్చేవాడు. రాత్రి పూట కల్లాలవద్దా కావలుండేవాడు. ఎప్పుడైనా 'దొర కుటుంబం' ఊరికి పోతే, ఇల్లంతా ఈ 'యాలాద్రి' మీద వదిలేసి పొయేవారు. అంటే అంత నమ్మకం ఉండేదన్నమాట.

ఇక తిండీ విషయానికొస్తే.. జీతంలో చేరిన నాటినుండి రెండు నెలల వరకు అంతో–ఇంతో, రాత్రిదో–పగలుదో, తొక్కో–పులుసో..పెట్టేది మా దొరసాని. కాని ప్రతిసారి భోజనంలో మామిడి కాయతొక్కు వేసేది. దాంతో కడుపులో మంటేసేది. కాని అది 'ప్రతిపూట మామిడి కాయ పచ్చడి' తినడం వల్లనే కడుపులో మంటవుతుందన్నా విషయం నాకు తెలియదు.

రెండు నెలల తర్వాత, వంటింట్లో గ్యాస్ పొయ్యిని వాడే విధానం, దానిమీద వంట వండే విధానం.. మొదలగు విషయాలు నేర్పించింది మా దొరసాని. "అరే..! 'రాము' ఈ రోజు నుండి నీమందము నువ్వు ఇందులో వండుకో. మా మందం మూడు గ్లాసుల బియ్యం ఈ గిన్నేలో వండు.. అర్థమయిందా ర..!?, ఉల్లి గడ్డలు, కూరగాయలు కోసేయ్యి, నేను కూర వండుత" అని అన్నది మా దొరసాని. నేను ఏమి అనలేక అవునన్నట్లుగా తలూపాను. తర్వాత రోజునుండి నా అన్నం నేనే వండుకున్నాను. వాళ్ళకు కూడా 'అన్నం' నేనే వుండేవాడిని. ఏరోజుకారోజు కూరగాయలు కోయమని ఇచ్చేది, వాటిని నేను కోసిచ్చేవాడిని. కూరలు మాత్రం మా దొరసానే వండేది.

ఐతే, రోజు తోమినట్లే, ఆరోజు కూడా బొళ్ళుతోముతున్నాను. కూరగిన్నే తోమడానికి చేతికి తీసుకోని తోమపోతే అందులో ఒక మనిషికి సరిపడా 'మటన్ షోర్వా, ఓ రెండు–మూడు మటన్ ముక్కలు, ఓ రెండు బొక్కలు' పడేసి వున్నాయి. అవి చూసి 'నేను బాధపడ్డాను. ఎందుకంటే ఈ విధంగా, వృధాగా పడేసే బదులు నాకేసిన తినేవాడిని కదా..! రోజు మూడు పూటలు ఆ మామిడికాయ పచ్చడి, అప్పుడప్పుడూ రాత్రి మిగిలిన (చలికూర).. తినీ బోర్ కొడుతోంది.'అని అనిపించింది_ _ _ఈ విధంగా ఓ రెండు–మూడు నెలలు గడిచింది.

ఒక రోజు పశువులను తోలుకోని ఇంటికి వచ్చాను. వాటిని కట్టేసి, మేతేసి ఇంటికి పోయేసరికి, ఇంటికి తాళమేసి ఉంది. దొరసాని ఇంట్లో కనబడుత లేదు, దొర కూడా కనబడుత లేదు. పొద్దూకి చీకటి కావస్తోంది.. నేను ఇంటిముందు తాళం వేసియున్న ఆ దర్వాజ వైపు చూస్తూండగా.. "అరె..! ఓ పిలగా..! ఇట్రా.." అని అన్నాడు నాగటేడ్లకు మేతేసుకుంటూ 'యాలాద్రి'. ఐతే, నేను అతని దగ్గరికి

పోయాను. "ఈ రోజునుండి మీ దొరసాని వచ్చేంతవరకు నువ్వు మా ఇంటివద్దనే బువ్వతినాలి, అర్థమయిందా..!? వాడిచ్చే ఆతులపొట్టాకు, వానికి చేసింది చాలకా, ఇంకా, ఇప్పుడు నీకు కూడా మేమే చెయ్యాలే..! నిన్నంటే ఏమి లాభం, నిన్న-మొన్నొచ్చినోడివి, నీకు మాత్రం ఏమి తెలుసు, మా కష్టాలు. నేను, నా భార్య సంవత్సరాల తరబడి, రాత్రింబవళ్ళు కష్టపడి పని చేసినా..మా బతుకులు మాత్రం మారలేదు...సరే ఇవ్వన్నీ నీతో చెప్పుకుంటుంటే వచ్చేదీ లేదు పోయేదీ లేదు. ఐతేమాయే గాని, నీకూ మా ఇల్లు తెలుసా..!? నాతో రా.. ఇద్దరం పోయి, ఇంత తినీ మల్లొదం." అని అన్నాడు 'యాలాద్రి'.

ఇక ఆ రోజునుండి, రోజు అన్ని పనులు చేసుకోని బువ్యాల్లకు 'యాలాద్రి' వాళ్ళ ఇంటికి పోయి, ఇంత తినీ పగటికి ఇంత టిఫిన్ బాక్స్ లో పెట్టిస్తే, అది పట్టుకోని, పశువులను తోలుకొపోయి కంచేలో మేపుకోని మళ్ళీ సాయంత్రం వాటిని తోలుకోని ఇంటికి వచ్చి, వాటిని కట్టేసి, మేతేసి.. ఇంకేమన్నా చిన్నా-చితక పనులుంటే చూసుకోని.. అప్పటికే రాత్రి అన్నం తినేయాల్లైతే.. 'యాలాద్రి' వాళ్ళ ఇంటికి పోయి, ఇంత బువ్వ తిని, దొరింటికీ పోయి పడుకునే వాణ్ణి. ఐతే, వీళ్ళు కేవలం 'నూకలబువ్వ' దాని మీదికీ పచ్చి పులుసు లేదా మామిడికాయ పచ్చడి పెట్టేవాళ్ళు. ఐతే, ఈ 'నూకల బువ్వ, పచ్చి పులుసు, మా మామిడి కాయ పచ్చడి' గురించి ఎవన్నంటే..!? " మీ దొర, మీదొరసాని, నీకు వండిపెట్టమని ఈ నూకలే ఇచ్చింద్రు. అదే మేము పెడుతున్నాం.." అని అన్నాడు 'యాలాద్రి' వ్యంగ్యంగా.

ఐతే,ఎండాకాలంలో స్వేచ్ఛగ, దూరం-దూరం వరకు పోయి, మేసిన పశువులు, వర్షాకాలం వచ్చేసరికి పరిమితమైన ప్రదేశం లోనే తిరిగి-తిరిగి మేత మేసే పరిస్థితి ఏర్పడింది. దానితో పాటు గత రెండు సంవత్సరాలుగా ఆపశువుల్లో కొన్ని దొంగవైనయి. ముఖ్యంగా ఎల్లకోల్యాగైతే చేన్లు మొలకెత్తగానే పశువుల మంద నుండి రెప్పపాటున తప్పించుకోని 'లచ్చుమపురం'లోని 'కృష్ణా రెడ్డి' 'దొర' గారి వెరుశెనిగా మొలకల చేనులో పడి మేయడం అలవాటయింది. ఈ విషయం మా పెద్ద పాలేరు 'యాలాద్రి'కీ తెలిసింది. " అరే 'బొందయ్య' నువ్వు నా కొడుకులాంటోడివి, నువ్వు ఆ పాపిస్టోని చేతి దెబ్బలు తింటుంటే నేను చూడలేను. వాడు నమ్మించి దొరకబట్టీ కొడితే ఇక జీవితంలో బతికినా చచ్చినోడితో సమానం. ఇట్లనే పొయిన సంవత్సరం, పాపం ఆ సన్నూర్ తండోడినీ నమ్మించి, నవ్వుకుంటూ దగ్గరికి పిలిచి, దొరకబట్టీ, రెండు చేతులు కట్టేసి, తనకు ఎదురు లేరని భావించీ, ఎదడికర్రతో ఎక్కడపడితే అక్కడ కొట్టీ-కొట్టీ లేవకుండా చేస్తే, వాడు జీతం వదిలేసి పారిపోయిండు. కాని వాడు ఈనాటివరకు సరిగ్గా కోలుకోలేదు. కావునా జాగ్రత్తగా ఉండూ సుమా.. తర్వాత చెప్పలేదనేవు ..! . ఆ 'దొంగా' కోడే మెడకు తుంటకట్టూ. రెపటినుండీ దానిమీద కన్నేసివుంచూ..అర్థమయిందా..!? " అని ఆ దొర యొక్కా అమానవీయ వ్యక్తిత్వం గురించి వివరంగా చెప్పాడు యాలాద్రి.

ఆ 'కృష్ణా రెడ్డి దొర' గురించి మా పెద్ద జీతగాడు 'యాలాద్రి' చేప్పే దానికి మరియు బయట జనం మాట్లాడుకునే దానికి తేడా లేదు. అప్పటినుండి నాలో భయం ఎక్కువయింది. ఆ 'దొంగ కోడే' మెడకు తుంట కడదామంటే అది ఇంటికి రావడం లేదు. ఒక వేళ వచ్చినా ఏ రాత్రో వచ్చి మళ్ళీ చేన్లోమేసేందుకు వెళ్ళిపోతుంది. అది ఇప్పటి అలావాటే కాదు, గత సంవత్సరం నుండి చేన్లల్లోపడిమేయడం అలవాటయింది.

ఒక రోజు సాయంత్రం పొద్దుబూకాల్లకూ, పెరట్లో చార్మినార్ సిగరేట్ డబ్బా చేతిలో పట్టుకోని, ఒసన్నటి ఎదడు కట్టే సంకలేసుకోని, నేను వరిగడ్డీ కోసం పోయే దారిలో నిలబడి ఉన్నాడు. నేను పశువులను కట్టేసి మేతవేసేందు గడ్డి వామి దగ్గరికీ పోతున్నాను. " ఒరే రాముగా 'అగ్గిపెట్టె' తీసుకోని రారా.." అని అన్నాడు 'దొర 'చాలా సాప్టుగా. అప్పటికీ 'యాలాద్రి' చెప్పిన మాటలు గుర్తుకు వచ్చాయి, కాని నేను జీతమున్నది వాళ్ళ తమ్ముడికే కదా..!?, ఇంత చిన్న మాట వినకపోతే ఏమనుకుంటాడో అని.. ఎట్లైతే గట్లే తర్వాత చూద్దామని.. భయపడుకుంటానే, 'అగ్గిపెట్టె' పట్టుకోని దగ్గరికి పోయి, 'అగ్గిపెట్టె' ఇయ్యబోయిన, దొర అదే చేయ్యినీ గట్టిగా పట్టుకోని, రెండడుగులు వెనక్కు జరిగి నావెనక భాగాన తొడలమీదికేల్లి గుంజి ఒక్కటి సరిసిండు. నేను ఆ దెబ్బకి లబో –దిబోమని, 'ఏ..యాడియే...ఏ బాపురే..!', అని మొత్తుకోని కిందపడి, చేతినిండా మట్టి పట్టుకోని, పైకి లేస్తూనే 'దొర' గారి కంట్లో కొట్టీ, ఆ రాత్రే, ఊరొదిలి మా ఇంటికి –తండాకు పారి పోయి వచ్చిన... ఆ విధంగా "కర్ణుడి చావుకు అనేక కారణాలు" అన్నట్లు.. నేను ఊళ్ళో 'జీతం' వదిలీ పారిపోయి, తండాకు రావడానికి ఈ పై కారణాలు... కావా? .

——– డా.బోంద్యాలు బానోత్(భరత్)

~~~~~~

సంస్కృతాంధ్ర నాటక సాహిత్యం – జాతీయ సదస్సు.

~~~~~~

ఆచార్య నాగార్జున విశ్వవిద్యాలయం తెలుగు & ప్రాచ్య భాషా విభాగం మరియు యుసౌజన్యంతో .సి.జి. జాతీయ సదస్సు21,22 మార్చి 2025 (శుక్ర, శనివారములుతెలుగు .నిర్వహించారు (& ప్రాచ్య భాషా విభాగం ఆచార్య నాగార్జున విశ్వవిద్యాలయంలో ఆచార్యులు,డాకృష్ణారావుగారు ఈ సదస్సుకు .వి.ఎస్. .రుసంచాలకులుగా వ్యవహరించా

ఈ జాతీయ సదస్సుకు ఏలూరు జిల్లా, చింతలపూడి ప్రభుత్వ డిగ్రీ కళాశాల, తెలుగు శాఖాధ్యక్షులు డాతర్వాత సదస్సు .తన పరిశోధన పత్రాన్ని సమర్పించారు .గౌరారపు శ్రీనివాస్ గారు పాల్గొన్నారు. .సంచాలకులు ప్రశంసా పత్రాన్ని అందించారు

-విహంగ పత్రిక.